

KOULULAISTEHTÄVIÄ

SIIDA

Sami musea ja Davvi-Sámi luondduguovddaš
SIIDA
FIN-99870 Inari
Tel. +358 (0)16 665 212
Fax. +358 (0)16 665 156
Meahciráđđehus
Tel. +358 (0)205 64 77 40
Fax. +358 (0)205 64 77 50
www.samimuseum.fi

Saamelaismuseo ja Ylä-Lapin luontokeskus
SIIDA
99870 Inari
Puh. (016) 665 212
Fax. (016) 665 156
Metsähallituksen asiakaspalvelu
Puh. 0205 64 77 40
Fax. 0205 64 77 50
www.samimuseum.fi

© SIIDA 1999
Sivut, joita ei saa kopioida, on merkitty ©-tunnuksella.
Muita sivuja saa monistaa koulukohtaisesti.

SISÄLLYSLUETTELO

©

Tehtävän jäljessä on roomalaisin numeroin luokka-aste, jota varten tehtävä on ajateltu. Sivut, joihin on tarkoitus tutustua ennen Siidaan saapumista, on merkitty E:llä. Sivuja, joiden kohdalla on ©-merkki, ei saa monistaa.

Sisällysluettelo	©	
Johdanto	©	5
Kun lähdet tutustumaan Siidan päänäyttelyyn	E	6
Siidan pohjapiirustus	E	7-8
Vuoden kierto		
Sáme jáhki – saamelainen vuosi	kaikki	9-12
Saamen opiskelua – lisätehtävä	kaikki	13-14
Saamen opiskelua, opettajan sivu		15-16
Vuodenajat, opettajan sivu	©	17-18
Vuodenaikojen vaihtelu	V- E	19-22
Vuodenaikojen vaihtelu, vastaussivut		23-24
Krypto	V-	25
Valoisan ajan pituus, oppilaan sivu	kaikki	26
Lämpötila	kaikki	27-28
Vastaussivu: valoisan ajan pituus – lämpötila		29-30
Miten eliöt ovat sopeutuneet pohjoisen oloihin?		
mm. saamelaisten talvivaatetus, opettajan sivu	© E	31-32
Tietokilpailu	kaikki E	33
Krypto	IV- E	34
Tietokilp. ja krypton vastaukset		35-36
Sopuli	II	37
Mikä auttaa lapintiaista ja urpiaista selviytymään pohjoisen talvesta?	III	38
Sopuli vastaussivu		39
Lapintiainen ja urpiainen vastaussivu		40
Kasvien talveentuminen	III-IV	41
Miten riekko, lumikko ja kataja ovat sopeutuneet pohjoisen ankariin oloihin?	V-VI	42
Kasvien talveentuminen, vastaussivu		43
Miten riekko.. vastaussivu		44
Miten eläimet selviävät talvesta?	III-IV	45
Karhu		46
Miten eläimet selviävät talvesta, vastaussivu		47
Karhu, vastaussivu		48
Miten ihminen on sopeutunut pohjoisen ankaraan talveen?	V-VI	49-50
Lumi		
Eliöt ja lumi	VII	51
Puut ja lumi	VII	52
Eliöt ja lumi vastaussivu		53
Puut ja lumi vastaussivu		54
Jää	VII	55-56
Jää vastaussivu		57-58
Ihminen ja lumi	VII	59-60
Ihminen ja lumi vastaussivu		61-62

Metsä

Metsänraajat	V, VIII E	63-64
Mänty, iänmääritys	V, VIII E	65-66
Lapinmänty	V, VIII	67-68
Metsätehtävien vastauksia		69-70

Lisääntyminen

Poron lisääntyminen	IX-	71-72
Poron lisääntyminen vastaussivut		73-74
Viivästynyt sikiönkehitys	IX-	75-76
Viivästynyt sikiönkehitys vastaussivu		77-78

Miellekartat

Vihjesivut	©	79-82
Tunturikoivu-, poro- ja saamelainen ruokatalous-miellekartat	kaikki	83-85

Johdanto

Siida on Inarin saamelaismuseon ja Ylä-Lapin luontokeskuksen yhteinen rakennus Inarin kirkonkylällä. Se on avattu huhtikuun 1998 alussa. Siidan näyttelyt kertovat, kuinka saamelainen alkuperäiskansa ja pohjoisen luonto ovat sopeutuneet elämään ääri rajoilla. Kulttuuriekologiset näyttelyt jäsentyvät pohjoisen vuodenvaihteen ympärille.

Sisätiloissa oleva näyttelyä laajentaa viereinen 7 hehtaarin ulkomuseoalue.

Tämä opetuspaketti on syntynyt Lappilaiset leirikoulut –projektin yhteydessä. Tehtäviä laadittaessa on pyritty huomioimaan sekä saamelaisalueen omat koululaiset että kauempaa tulevat vieraat. Tehtäväpakettia on saatavissa myös saamenkielisenä.

Siidaan ei kuitenkaan pidä rientää opetusmonisteita täyttämään. Ensin näyttelyyn tutustutaan omia aikojaan. Vasta sitten on tehtävien aika.

Opettajat monistavat etukäteen oppilastehtävät ryhmäänsä varten. Sivuja, joita ei ole merkitty ©-tunnuksella, saa monistaa koulukohtaisesti. Sisällysluettelossa on mainittu taso, jota varten on ajateltu. Eriyttämisen helpottamiseksi oppilastehtävissä ei tasojakaan mainita. Rauhallisen työskentelyn takaamiseksi voi olla viisasta antaa oppilaille eri tehtäviä tehtäväksi. Luokan voi esim. jakaa ryhmiin, jotka perehtyvät eri osa-alueisiin.

Opettajan sivuilla on annettu vihjeitä siitä, kuinka oppilasryhmä voi etukäteen valmistautua Siidankäyntiinsä. Opetuspaketissa on mukana kolme näyttelyihin liittyvää miellekarttaa ja vihjeitä niiden käytöstä. Oppilastehtävien purkamisen paras paikka ja aika on oma koulu matkan jälkeen.

Toivomme tehtävien auttavan koululaisia tekemään löytöjä Siidan näyttelyissä ja helpottavan opettajien työtä, jotta heilläkin olisi aikaa keskittyä näyttelyyn antiin.

Siidan vastaanotosta saa kirjoituslustoja lainaksi. Oppilailla on oltava mukanaan lyijykynien lisäksi värikynät, sillä monissa tehtävissä muistiinpanoja tehdään myös piirtäen.

Siidassa on tarjolla myös opastettuja kokonaisuuksia, jotka on varattava etukäteen. Niistä saa lisätietoja vastaanotosta.

Bures boahitin – Tervetuloa

Kun lähdet tutustumaan Siidan päänäyttelyyn:

Mene ensin näyttelytilan keskelle. Päättele ulkoseinien suurista kuvista, missä kohdassa on syntymäkuukaudesi.

Mene sen kohdalle kulttuurinäyttelyä kiertävälle käytävälle. (Seinältä näet kuukauden nimen lämpötilataulusta.)

Kierrä kaikki 12 kuukautta.

Kuuntele ääniä,

katsele kuvia,

pysähdy videoiden ääreen (katsele ohjelmat kokonaan, ne eivät kestäkauan),
tutki kasveja ja eläimiä.

Työnnä kätesi tunnusteluputkiin.

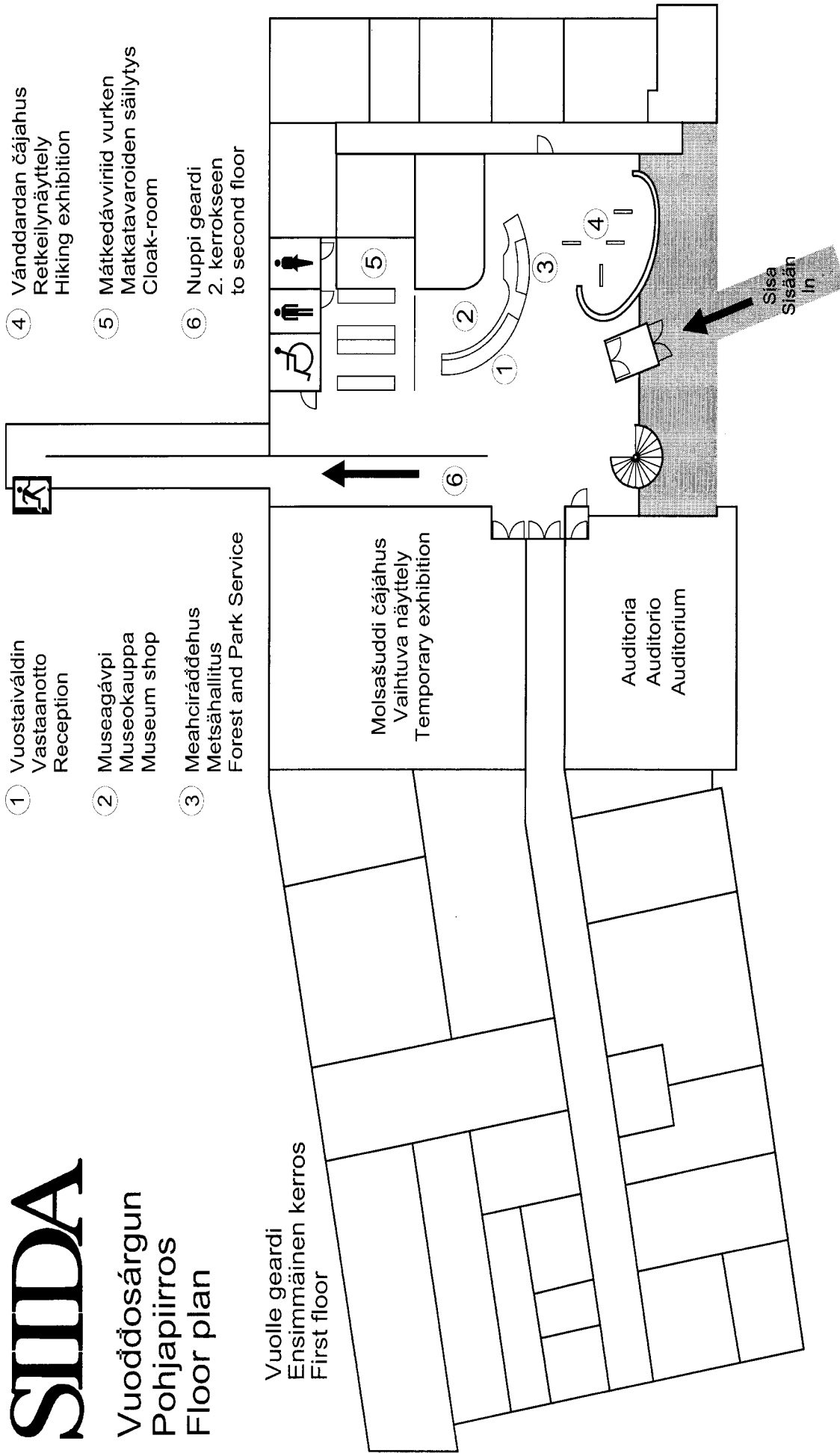
Uppoudu kiireettä elämysseinien asioihin.

Muista katsella myös kohti kattoa, näet lintuja. Älä unohda näyttelytilaan tuotujen puiden runkoja!

Kierroksen jälkeen ryhdy tutustumaan muuhun näyttelyyn esim. tekemällä tehtäviä.

SIIDA

Vuodõsárgun Pohjapiirros Floor plan

Badje geardi
Toinen kerros
Second floor

